

อยู่เย็น

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๔

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม ฟังธรรมเพื่อเรานะ เราต้องอยู่ให้ร่มเย็นเป็นสุข ถ้าเราอยู่ร่มเย็น เป็นสุขเราอยู่ที่ไหนเราก็อยู่ได้ ถ้าเราอยู่ไม่ร่มเย็นเป็นสุขอยู่ที่ไหนมันก็เดือดร้อน ความ ว่าเดือดร้อนกิเลสมันทำให้เดือดร้อน เพราะเวลากิเลสมันเผาไหม้เรานะ แล้วมันก็จางไป แล้วมันเหลือใครไว้ละ มันก็เหลือเราเป็นผู้รับผลวิบาก

เวลามีโทษะ โมหะเห็นใหม่ โลก โกรธ หลง เกิดขึ้นมาะ มันบีบบีหัวใจแล้วมัน ก็ไป เวลาโกรธขึ้นมาเราทำตามมันสั่ง พอทำตามมันสั่งจบแล้วความโกรธก็หายไป แล้ว เราก็มาคิดเสียดยาทิหลังว่าไม่ควรทำ แต่ผลนะ ความโกรธนั้นมันไม่ได้รับผล แต่หัวใจ ของเรามันได้รับผล เพราะหัวใจเป็นคนพาทำ ถ้าหัวใจเป็นคนพาทำ สิ่งใดเกิดขึ้นมา ผลตอบสนองมันอยู่ที่ใจ เพราะใจมันรับผลอันนั้นเห็นใหม่

แต่ความโลภ ความโกรธ ความหลง มันไม่ได้รับผลกับเรา แต่เวลามันเกิดขึ้นมา มันบีบบีหัวใจเรา แต่มันไม่ได้รับผลกับเรานะ แต่เราทำคุณงามความดีละ เวลาเราตั้ง เจตนาในการฟังธรรมขึ้นมา เพื่อให้มีเจตนา เพื่อให้มีความหวังดี เพื่อให้กระทำความดี ขึ้นมา เวลาเราทำความดีขึ้นมาแล้วใครมันรับผลละ ก็หัวใจเป็นผู้รับผล หัวใจเป็นผู้เบิก บาน หัวใจเป็นผู้รับรู้

ถ้าหัวใจมันทุกข์ มันก็ทุกข์ของมันด้วยความบีบคั้นของกิเลส แต่เวลาเป็นธรรม ขึ้นมา หัวใจมันได้รับความปลอ่ยวาง ได้รับความสว่างไสว ได้รับความสุขในหัวใจ แต่ ความสุขในหัวใจอันนี้มันเกิดขึ้นมาจากไหนละ มันเกิดขึ้นมาจากเรามีสติ ถ้าเรามีสติ ขึ้นมาเห็นใหม่ ความโลภ ความโกรธ ความหลง มันจะมากมายขนาดไหนสติยับยั้งมัน ได้ แต่มันมันไม่ได้ การฆ่ามันได้เราต้องฝึกขั้นตอนต่อไป

มีสติเห็นใหม่ มีสมาธิ มีปัญญา ถ้ามีปัญญาขึ้นมาเราจะแก้ไขของเรา ถ้าความ
 ร่มเย็นเป็นสุขของเรามันเกิดขึ้นมา มันเกิดขึ้นมาจากไหน...มันเกิดขึ้นมาจากความเพียร
 ของเรา เวลาผลของข้อวัตรปฏิบัตินะ วัตรปฏิบัติของเราเป็นเครื่องอยู่ ตั้งแต่เราตื่นนอน
 ขึ้นมา เราต้องทำวัตรในศาลา เรามีเวลาของเราในเรื่องประพฤติปฏิบัติ

ในการประพฤติปฏิบัติของเรา เราต้องมีเวลา เราต้องฝึกฝนขึ้นมา เราต้อง
 คัดแปลงตัวเรา ถ้าไม่คัดแปลงตัวเราเห็นใหม่ เวลาในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
 พุทธเจ้าให้นอน ๔ ทุ่มจนถึงตี ๒ เท่านั้น นี่พอแล้ว ความพักผ่อนของร่างกายช่วงกลาง
 ช่วงมัชฌิมากลางคืนนี้พอแล้ว ถ้าเราฝึกฝนจนขนาดนั้นได้ เราประพฤติปฏิบัติของเราได้
 เห็นใหม่มันต้องฝึกมาตั้งแต่ต้น

นี่ไม่ได้ฝึกตั้งแต่ต้น คุณติ เอาชะลอมไปตักน้ำมันจะตักน้ำได้อย่างไร มันก็รั่วไหล
 ไปหมด ถ้าเอากระป๋องไปตักน้ำมันจะได้นำมา ถ้าเอาชะลอมไปตักน้ำ มันไม่ได้น้ำหροก
 น้ำมันไหลออกหมด

นี่ก็เหมือนกัน ในชีวิตประจำวันของเรา เราไม่มีสติปัญญาของเรา มีข้อวัตรปฏิบัติ
 ขึ้นมามันก็ปิดล้อมให้ความรู้ไหลของใจ ถ้ามันปิดล้อมความรู้ไหลของใจขึ้นมา มันจะ
 ตักน้ำสิ่งใด น้ำอมตธรรม ถ้าตักน้ำอมตธรรมขึ้นมาในหัวใจเราได้ เห็นใหม่มันจะอยู่ใน
 ใจของเราได้ แล้วอยู่ในใจของเราได้มันเกิดมาจากอะไรล่ะ มันก็เกิดจากสติปัญญา เกิด
 จากข้อวัตรปฏิบัติของเรานี้แหละ

ข้อวัตรปฏิบัติเห็นใหม่ มันให้ผลอะไรกับเรา เวลาเรามีข้อวัตรเป็นเครื่องอยู่
 ฝึกฝนคัดแปลงตน ถ้าฝึกฝนคัดแปลงตนขึ้นมาจนมีความพร้อม ถ้ามีความพร้อมขึ้นมา
 เราทำความสงบของใจขึ้นมา มันจะมีความสงบของใจขึ้นมา ถ้าความไม่พร้อมขึ้นมา มัน
 ตักอะไรได้ขึ้นมาล่ะ ที่นี้มันตักอะไรไม่ได้ขึ้นมามันก็มีแต่ความแห้งแล้ง พอมีความแห้ง
 แล้งชีวิตเราก็เร่าร้อน พอชีวิตเราเร่าร้อนขึ้นมา เอ๊ะ ทำไมมันไม่ประสบความสำเร็จ
 ทำไมมันมีแต่ความเร่าร้อน

มันจะมีความเร่าร้อนเห็นใหม่ ตบะธรรม เวลาตีเหล็กเขาต้องเผาให้เหล็กแดง
 ขึ้นมา มันจะตีขึ้นรูปเป็นวัตถุสิ่งของเครื่องใช้อย่างไรก็ได้ เวลาหัวใจขึ้นมาเราต้องทำ
 ความสงบของใจเข้ามา เราต้องตีเหล็กให้แดงขึ้นมา เราต้องเผาเหล็กให้แดงขึ้นมา แล้ว

เราจะตีมัน เวลาเราจะเผาเหล็กเห็นไหม คุณี เวลาเผาเหล็ก อุบลมเข้าไปมันมีความร้อนไหม มันก็มีทั้งนั้น พอเหล็กมันจะแดงขึ้นมา แดงขึ้นมา ก็ต้องตีมันอีก ตีขึ้นมา เพื่อให้มันขึ้นรูปขึ้นมาว่าต้องการวัตถุสิ่งใด

นี่ก็เหมือนกัน ว่ามันร้อน มันเร่าร้อน เร่าร้อนเพราะความเพียรอย่างหนึ่ง ถ้าเร่าร้อนเพราะกิเลสตัณหาความทะยานอยากมันบีบคั้น มันไม่มีสิ่งใดเป็นความดีกับเราเลย ถ้ากิเลสมันบีบคั้นขึ้นมา มันมีแต่ความเร่าร้อน มันมีแต่ความทุกข์ มันมีแต่ตัณหาความทะยานอยาก มันมีแต่กากเมือง มันมีแต่เผา เร่าร้อนแล้วไม่มีอะไรเป็นประโยชน์กับเราเลย

แต่ถ้ามันเป็นความเพียรละ ถ้าเป็นความเพียรมันทุกข์ร้อนไหม...มันก็ทุกข์นะ มันก็ทุกข์ร้อนเหมือนกัน แต่ความเร่าร้อนอันนี้มันมีประโยชน์ มันต้องมีของมัน ถ้าไม่มีของมัน เราจะตีเหล็ก เหล็กคืบๆ อย่างนี้มันก็หักหมด มันก็แตกหมด มันจะมีประโยชน์อะไรละ

จิตใจของเราจะ ทุกคนก็ว่าอยากได้ธรรม ฟืนทำกันไป ฟืนกันไป ทำกันไป ฟืนไปทำไปมันก็เหมือนกับเราลองตีเหล็กนี้แหละ ถ้าเหล็กไม่ได้เผาตีไปมันก็กระทบกระเทือนไปอย่างนั้น มันก็ตีเหล็กให้มันบอบบี้ไปอย่างนั้น นี่ก็เหมือนกัน เวลาปฏิบัติของเราก็เหมือนกัน เราจะทำอะไรของเราขึ้นมา เราจะทำประโยชน์ของเราอย่างไรขึ้นมา ถ้าเราทำประโยชน์ของเรา เราจะมีความเพียร เราต้องขยันหมั่นเพียร เห็นไหม ถ้าเราขยันหมั่นเพียรขึ้นมา ทุกข์ใหม่...ทุกข์

ทุกข์มันเป็นอริยสัจ ทุกข์มันเป็นความจริง โลกเขาก็ทุกข์กันนะ เกิดมาปากกัดตีนถีบ เพื่อความมั่นคงของชีวิต ทางรัฐบาลก็เพื่อความมั่นคงของโลก เพื่อความมั่นคงของประเทศชาติ ถ้าเป็นผู้นำที่ดี เขาก็นำพาประเทศนั้นไปประสบความสำเร็จ ถ้าผู้นำที่ไม่ดี เขาก็หาแต่ผลประโยชน์ของเขา ทิ้งแต่กากเอาไว้ให้เป็นหนี้เป็นสิน ให้ประเทศชาติต้องเป็นหนี้สาธารณะ แล้วทุกคนก็ต้องมาร่วมกันแบกรับภาระ

นี่ก็เหมือนกัน ชีวิตของเราเห็นไหม ถ้ามันเป็นความจริงมันก็เป็นความทุกข์ ความทุกข์เพราะอะไร..เพราะชีวิตนี้เกิดมาเป็นอริยสัจ เป็นความจริงอยู่แล้ว ทุกข์เป็น

ความจริง แต่ทุกข์เพราะอะไร...ทุกข์เพราะว่าถ้าคนไม่เข้าใจมัน มันก็แบกรับเห็นใหม่
แล้วก็เดือดร้อน เดือดเนื้อร้อนใจเพราะความทุกข์

แต่เราเข้าใจมัน มันเป็นสัจจะ มันเป็นความจริงอย่างนี้ ของมันเป็นอยู่ แดดเห็น
ใหม่ การยืนอยู่กลางแดดมันก็ร้อน เราเขาร่มมันก็เย็น นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อมีชีวิต มี
ความรู้สึก มันก็รับรู้ทั้งนั้น เวลานั่งมันก็เจ็บปวดเมื่อยไปทั้งนั้น มันเป็นเรื่องธรรมดา เป็น
เรื่องธรรมดา เราก็แก้ไขของเราจนเป็นความเคยชินเห็นใหม่ กิริยามันบังไว้หมดเลย เรา
เคลื่อนไหวตลอดเวลา เราเลยไม่เห็นว่าจะอะไรเป็นความทุกข์และความไม่ทุกข์ เพราะ
กิริยามันเคลื่อนไหว มันโดยสัญชาตญาณ

แต่ถ้าเรามีสติปัญญาขึ้นมา ถ้ามันเป็นความจริงเราก็ต้องเผชิญกับความจริงสิ แล้ว
เผชิญกับความจริง นั่งนานมันทุกข์ใหม่...มันทุกข์ มันปวดมันเจ็บใหม่...นี่มีสติปัญญา
เข้าต่อสู้กับมัน ถ้าต่อสู้กับมันเห็นใหม่ โดยธรรมชาติของโลกเขา เขาหลบหลีกกันเป็น
ประจำ เขาหลบหลีกกันมาโดยสัญชาตญาณ โดยความเป็นไป โดยปัญญาของโลก

คู่มือทางการแพทย์ ช่วยเหลือเจือจางกัน เจ็บไข้ได้ป่วยก็ดูแลกันไปบรรเทากันไป
เฉยๆ มันแก้อะไรไม่ได้เลย เพราะอะไร ถึงที่สุดแล้วโรคชรา ถึงเวลาต้องตายแล้วโรค
ชรามันต้องตายไปข้างหน้าแน่นอน มันก็อยู่กันไปด้วยความไม่รู้ แต่เวลาเราปฏิบัติ
ธรรม ถ้ามันเจ็บไข้ได้ป่วยเราเผชิญกับมัน อะไรเจ็บ อะไรไข้ อะไรป่วย มันมีสิ่งใดเจ็บ
ไข้ได้ป่วย เวลาไข้มันมาจากไหน เวลามันหายมันหายไปไหน

นี่ใจเวลาครูบาอาจารย์อยู่ในป่าเห็นใหม่ เจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา ธรรมโอสถใส่กัน
เลย อะไรมันตายก่อน สุดท้ายเวลาจิตมันลง มันว่างหมด มันปล่อยหมดนะ ธรรมโอสถ
มันแก้ไขได้ ธรรมโอสถส่วนหนึ่ง ธรรมาวุธเป็นอีกส่วนหนึ่ง

ธรรมโอสถมันเป็นการบรรเทาความเจ็บไข้ได้ป่วย แต่เวลาธรรมโอสถขึ้นมา
ธรรมาวุธ อาวุธที่จะชำระกิเลส เห็นใหม่ มันต้องทำความสะอาดของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบ
แล้วเรารู้จักกัน คู่มือโลกเขาทำงานกันเห็นใหม่ เวลาทำงานของเขา เขาประสบความสำเร็จ
เขามีตัวเลขขึ้นมา เขามีผลงานของเขา

เราทำสมาธิภาวนากัน เราจะมีผลงานของเรา เวลาศึกษาขึ้นมาเห็นใหม่ นักธรรมตรี นักธรรมโท นักธรรมเอก ๕ ประโยค ๑๐ ประโยค มันเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันเป็นทฤษฎีเท่านั้น มันเหมือนทางการช่าง เขามีแบบแปลน เขามีแผนผัง เขามีพิมพ์เขียว เพื่อจะสร้างบ้านสร้างเรือนของเขาขึ้นมา

แล้วถ้าเขามีแบบแปลนพิมพ์เขียวขึ้นมา ให้อ่านมันก็อ่านออกนะ เวลาพิมพ์เขียวที่มันละเอียดนะ ช่างของเราอ่านไม่ได้ ต้องจ้างคนเขียนอ่านนะ มันถูกต้องหรือไม่ถูกต้องนี่ก็เหมือนกัน ทางโลกของเขา เขาได้สมบัติของเขามา เวลาทำของเขาขึ้นมาเพื่อประโยชน์ของเขา แล้วเราล่ะ เราเป็นพระนะ เราเห็นภัยในวิภวสงสารใช่ไหม เราถึงได้มาบวชมาเรียนกัน พอบวชเรียนเป็นพระขึ้นมา เป็นพระขึ้นมาเพื่ออะไร เป็นผู้ประเสริฐ ประเสริฐที่ไหน

พระก็เหมือนกัน เวลาทางโลกเขาทำผลงานเอาความดีความชอบกัน เขาได้ตำแหน่งหน้าที่ได้ขีดหน้าชูตาเขา แต่ครูบาอาจารย์ของเราอยู่ในป่าเห็นใหม่ ผ้าจีวรห่อทอง! ไม่มีอะไรเป็นเครื่องหมายเลยว่าเป็นพระดีพระไม่ดี แล้วทำไมเราเชื่อถือศรัทธากันล่ะ เชื่อถือศรัทธาเพราะอะไร เพราะเห็นว่าการไม่ยึดติดของท่าน เพราะท่านไม่ยึดติด แม้แต่ชีวิตนี้ก็ให้

แม้แต่ชีวิตนี้นะ อะไรตายก่อน เวลาภาวนาขึ้นมาอะไรตายก่อน ถ้าเราไม่ภาวนามันก็ตายอยู่แล้ว โลกนี้เขาอยู่กัน ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด ถึงที่สุดแล้วมันก็ต้องตายไปทั้งนั้น แต่ตายไปโดยที่มีอะไรติดไม้ติดมือไปบ้างล่ะ คุณสิคนเกิดมา เกิดมาตายวันนั้นก็มี เกิดมาอายุ ๕ เดือน ๑๐ เดือนตายก็มี ๑๐ ปี ๒๐ ปี ตายก็มี คนหนุ่มคนสาวตายก็มี คนแก่คนเฒ่าตายก็มี มันตายทั้งนั้น มันตายเมื่อไหร่

ถ้าชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด แล้วจะมีอะไรเป็นสมบัติของเรา สมบัติเห็นใหม่ คุณสิขนาดว่าทางโลกเรามีทรัพย์สินเงินทอง ทางทะเบียน ทางนิติกรรมต่างๆ เราเป็นเจ้าของหมดนะ สิทธิเป็นของเราหมดเลย ตายตามไปเป็นของใครล่ะ ตายตามไปแบบนี้เขาโอนหมดนะ ก็ตกเป็นของทายาท ถ้าไม่มีทายาทก็ตกเป็นของรัฐบาล

นี่ไงมันเป็นของใคร มันเป็นสมมุติขึ้นมาให้เป็นคติสังคมให้เขาอยู่กันได้ ถ้าเราเกิดมาเป็นมนุษย์เป็นสัตว์สังคมใช่ไหม ในเมื่อสังคมเกิดขึ้นมาเอาโรคเอาเปรียบใช่ไหม

กฎหมายบังคับคนที่ทำผิดกฎหมาย แต่เราไม่ได้ทำผิดกฎหมาย เราทำเป็นคนดี กฎหมายก็คือกฎหมาย กฎหมายบังคับต้องการให้สังคมร่มเย็นเป็นสุข แต่ถ้าเราไม่ได้ทำผิดกฎหมายขึ้นมา เราทำให้มีคุณงามความดีกว่านั้น เพราะเราเห็นแล้วมันสลัดใจนะ

หลวงปู่พรหมท่านเป็นนายร้อยนะ นายร้อยหมายถึงว่าท่านสร้างฐานะขึ้นมาจนมีฐานะ ที่เขาเรียกว่านายร้อย นายร้อยทางอีสานนี้เขาเรียกว่านายฮ้อย นายฮ้อยนี้เป็นผู้มีฐานะ ๒ คนตายายนะ “แล้วเราจะอยู่กันไปทำไม สมบัตินี้เป็นของใคร” ตกลงกัน ๒ คน แจกหมดเลย แจกชาวบ้านเขาไป แล้วสามีไปทางหนึ่ง ภรรยาไปทางหนึ่ง บวชเป็นพระ บวชเป็นชี ออกประพฤติปฏิบัติกันไป หลวงปู่พรหมสำเร็จ แต่แม่ชีสำเร็จหรือเปล่ายังไม่แนใจ

นี่เฝ้าอยู่กับเงินกับทอง นั่งเฝ้ากองเงินกองทอง แล้วก็นั่งคิดกัน ๒ คนตายาย “เราอยู่กันทำไม เงินทองมันก็อยู่นี่ เรานั่งเฝ้ามันอยู่ แล้วจะทำอย่างไรต่อไป ลูกหลานก็ไม่มี” ตัดสินใจก็เสียสละแจกหมด นี่จิตใจคนที่มีคุณธรรมเห็นใหม่ เงินทองมีมหาศาลแต่ไม่มีทายาท ไม่มีใครจะรับผิดชอบเลย แล้วทำอย่างไร ยังคิดนะมีสติปัญญา ๒ คนตกลงกันว่า แจก ก็มาแจกด้วยกันเห็นใหม่ สมบัติหามาด้วยกัน เวลาแจก ๒ คนตายายก็แจกด้วยกัน มันไม่มีอคติในหัวใจ

ถ้าเราคิดหรือเราทำแล้วไม่เห็นสมควรต่อกัน เห็นใหม่ ถ้าคนหนึ่งทำ อีกคนหนึ่งก็ตรอมใจ อีกคนหนึ่งก็มีความคิดซ้ำใจ เสียใจ แล้วมันได้ประโยชน์อะไรขึ้นมา แต่ ๒ คนตกลงกันว่าจะแจกด้วยกัน เราหามาด้วยกันแล้วเราก็แจกด้วยกัน มันไม่มีอะไรคาหัวใจ แล้วสุดท้ายออกประพฤติปฏิบัติขึ้นมา

อยู่กัน ๒ คนตายาย เงินทองมหาศาลเลย แล้วมีความสุขไหมล่ะ เวลาออกบวชไป แล้วสามีไปทาง ภรรยาไปทาง หลวงปู่พรหมท่านตามขึ้นไปอยู่กับหลวงปู่ที่เชียงใหม่ ฐงค์ไป ตามไป เพศนักบวชอย่างเรา เราเข้าใจใช่ไหม เวลาเราออกฐงค์มันทุกข์ยากขนาดไหน เวลานั่งเฝ้ากองเงินกองทองอยู่นะมันมีความสุขอะไร มันก็มีแต่ความเศร้า ความเหงาหงอย

เวลาไปปิ่นกุเขา ปิ่นป่าปิ่นเขา มันมีความสุขมาจากไหน ทำไมเราอยู่กับเงินกับทองเราเศร้าสร้อยหงอยเหงาไม่มีความสุขเลย ทำไมเราเสียสละมันออกไป เราไม่มีอะไร

แล้ว มีบริวาร ๘ แล้วเราเข้าป่าเข้าเขาไป เดินไปหาหลวงปู่มั่นที่เชียงใหม่ หลวงปู่มั่น สอนประพฤติปฏิบัติ

ครูบาอาจารย์ท่านพูดอยู่ เพราะหลวงปู่พรหมประสพการณ์ชีวิตท่านมีมาก ท่าน เป็นนายร้อย ท่านเป็นพ่อค้า ท่านดื้อน้าวดื้อนควายจากอีสานมาขายทางภาคกลาง ท่าน ผ่านสังคมมาเยอะ ท่านเห็นคนมาเยอะประสพการณ์ของท่านเยอะ

เวลาท่านไปเห็นหลวงปู่มั่น นี่ครูบาอาจารย์ท่านเล่าว่า “โอ้อโฮ หลวงปู่มั่นมี ชื่อเสียงคับประเทศไทย แต่ตัวเล็กๆ” หลวงปู่มั่นเป็นผู้ที่ร่างกายสันทัด ตัวไม่ใหญ่มาก เพราะท่านมีประสพการณ์ทางโลกมากใช้ใหม่ โอ้อโฮ ไปเห็นครั้งแรกท่านคิดในใจว่า “โอ้อโฮ หลวงปู่มั่นมีชื่อเสียงคับประเทศไทย แหม คุณลักษณะแล้วก็ไม่ใช้คนตัวใหญ่ ตัว เล็กน้อย คนตัวเล็กนะ”

คืนนั้นหลวงปู่มั่นเทศน์ว่า “อย่าดูคนแต่ภายนอก! อย่าดูคนที่รูปร่างลักษณะ! ถ้าดู คนที่รูปร่างลักษณะเราจะประมาท” คนความจริงมันมีในหัวใจ จะรูปร่างเล็ก จะรูปร่าง ใหญ่ เพราะหลวงปู่มั่นท่านเป็นคนรูปร่างเล็ก รูปร่างเล็ก แต่หัวใจท่านไม่เล็ก หัวใจ ท่านใหญ่มาก หัวใจท่านครอบโลกธาตุ หัวใจท่านเป็นครูบาอาจารย์ที่ชักนำได้เห็นใหม่ นี่หลวงปู่พรหมท่านผ่านทางโลกมาเยอะ ท่านเห็นของท่านมาเยอะเห็นใหม่

เวลาท่านไปเจอหลวงปู่มั่นครั้งแรก นั้นมันคิดขึ้นมาในใจ มันไม่คิดไม่ได้เพราะ ประสพการณ์มันมีไง ประสพการณ์ของคนมันมี ประสพการณ์ของโลกมันผ่านมา แล้ว พอมาเจอแต่รูปร่างภายนอก พอไปหาหลวงปู่มั่นครั้งแรกเลย “มีชื่อเสียงคับประเทศไทย” เพราะทั้งชีวิตของท่าน ท่านก็ทำคุณงามความดีของท่าน บารมีธรรมของท่านครอบงำ ครอบหมดทั้งโลกธาตุ แล้วเวลาคนเข้าไปศึกษารูปลักษณ์ภายนอก แต่รูปลักษณ์ภายใน ละ

ถ้าจิตใจเรายังไม่มีหลักมีเกณฑ์ เราจะเอาอะไรไปวัดเกณฑ์ของท่าน แต่พอไปอยู่ กับท่านท่านฝึกหัดขึ้นมา เวลาท่านให้บริการขึ้นมา ท่านให้การบ้านมา นั้นนะ รูปลักษณ์ ตอนนี้อยู่เลยเพราะเราทำไม่ได้ เวลาทางโลกมาเราก็ทำมหาศาล เงินทองอยู่กับ มันมาจนวิตกวิจารณ์ว่า เงินทองเราอยู่กับมันด้วยความเศร้าสร้อยหงอยเหงานะ

เวลามันเอาจริงเอาจังกับตัวเองละ เวลาจะประพฤติปฏิบัติละ เวลาเอาจริงนะเอาจริงอย่างไร ทำให้มันเอาจริงขึ้นมา แล้วเวลาเป็นจริงขึ้นมาเห็นใหม่ เพราะทางโลกก็ทำมาแล้ว ทุกอย่างก็ทำมาแล้ว แต่หัวใจที่จะเอาให้อยู่กับเรา เราจะทำอย่างไร แล้วครูบาอาจารย์ท่านอุตส่าห์แสวงหา อุตส่าห์ดั้นด้นมา พอดั้นด้นมาเห็นใหม่ หลวงปู่มั่นท่านก็ให้อุบาย

การให้อุบาย ให้วิธีการเสร็จแล้วให้ออก เพราะหลวงปู่มั่นท่านจะไม่ให้อยู่กับท่านมาก ท่านจะให้อยู่กับท่าน ๒ - ๓ องค์เท่านั้น ใครได้อุบายแล้วจะให้ออกไปรุดงค์บริเวณใกล้เคียงกัน พอบริเวณใกล้เคียงกันประสบการณ์จริงเห็นใหม่ มันอยู่ในธรรมชาตินะ เราอยู่ป่าอยู่เขา อยู่กับพวกชาวป่าชาวเขามันจะได้อะไรมา มันก็ได้แค่ประทังชีวิตเท่านั้น เพราะอะไร เพราะเรามีเป้าหมายกันใช่ไหม

เรามีเป้าหมายกันว่าเราจะพ้นจากทุกข์ แล้วอยู่กับกองเงินกองทองมา อยู่กับบ้านกับเรือนมา กองเงินกองทองมันให้อะไรเรา เวลาเรามาอยู่ในป่าในเขาเห็นใหม่ เราบิณฑบาตกับชาวป่าชาวเขามันได้อะไร มันก็ได้ข้าวไร่ไร้งู เขามีสิ่งใดเขาก็ให้สิ่งนั้น บิณฑบาตอยู่อย่างนั้น ถิ่นอยู่อย่างนั้นเพื่อดำรงชีวิต เพื่อจะเอาตัวรอดให้ได้

เวลาเราอยู่กับความสุขสบายขึ้นมามันมีประโยชน์อะไรขึ้นมา เวลาไปอยู่ป่าอยู่เขาขึ้นมา มันอึดคัดขาดแคลนไปหมดเลย เวลาอึดคัดขาดแคลนไปหมด อึดคัดเพื่ออะไรเห็นใหม่ คุณิเรกถือธุดงค์วัดกัน เราฉันมือเดียว เราฉันหนเดียว เราฉันภาชนะเดียวเพื่ออะไรละ...ก็เพื่อดำรงชีวิตเท่านั้น ไม่ให้มันแลบออกมา เวลากิเลสมันจะแลบออกมา นั่นก็ไม่ดี นี่ก็ไม่ดี ไม่มีอะไรได้ตั้งสมใจเลย มันจะเอาแต่สิ่งดีๆ มาปรนเปรอมัน แล้วก็นอนเป็นหมูเอย ธรรมฐานนอนเป็นหมู!

เวลาธรรมฐานจะสู้กับตัว มันจะทำอย่างไร มันก็ต้องเริ่มต้นตั้งแต่มีสติ สิ่งใดภาวนาแล้วมันไม่ได้ผล ตั้งแต่เช้าขึ้นมาวันนี้ฉันข้าวกับอะไร อาหารหนัก อาหารเบา พอฉันเสร็จแล้วไปนั่งสัพหงกโงกวง เวลาเดินจงกรมขึ้นมา ขาดเดินไม่ได้เลย มันเป๋ไปหมด

แต่ถ้ามันอดอาหารละ หิวใหม่..หิว แต่ธาตุขันธ์มันไม่หับจิตใจใหม่ พอธาตุขันธ์มันไม่หับจิตการภาวนามันก็มีหลักมีเกณฑ์ของมันขึ้นมา ถ้ามีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมาถึงที่เป็น

ประโยชน์เห็นใหม่ โลกเขาว่าข้าวของเงินทองของเขาเป็นประโยชน์ อยู่กับมันมากก็มีแต่ความทุกข์ เวลาได้อยู่ป่าอยู่เขาขึ้นมา สิ่งใดได้มาก็เพื่อประทังชีวิต

แต่ถ้ามันมีอำนาจนามิबारมีเห็นใหม่ มันพอใจ พอมันพอใจมันไม่เป็นภาระ รุ่งรังเลย เข้าขึ้นมาเลี้ยงชีพด้วยปลีแข็ง ห่มจีวรกับสังฆาฏิซ้อนกัน แล้วออกไปบิณฑบาต ได้มากกลางป่ากลางเขาก็ฉัน มันไม่มีอะไรเป็นเครื่องพะรุงพะรังเลย ถ้าหัวใจมันมีเป้าหมายที่เป็นจริงนะ

หัวใจมันไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ชุติงค์ขึ้นมาเราจะได้อะไรมา ชุติงค์มาแล้ว เราไปวางเป้าหมาย ชุติงค์แล้วเราจะสิ้นจากทุกข้ออย่างนั้น มันหลอกไปหมดเลย มันจะได้ อะไรก็ให้มันได้ในปัจจุบันนั้น มันถวามขึ้นมาจิตมันสงบขึ้นมา ให้มันรู้ว่ามันสงบขึ้นมา ถ้ามันไม่สงบขึ้นมาเราจะแก้ไขตัดแปลงของมันอย่างไร

มรรคผลของครูบาอาจารย์ ได้ฟังข่าวของครูบาอาจารย์ก็วางของท่านไว้ แล้วของเราละ ของเรามีใหม่ ถ้าของเรามีขึ้นมามันก็เป็นอาหารของใจมา มันเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงหัวใจของเราขึ้นมา เราจะไม่ทุกข์ เราจะไม่ร้อน เราจะไม่มีอะไรบีบคั้นในหัวใจของเราขึ้นมา มันพอใจขึ้นมา มัชฌิมาปฏิปทาเกิดอย่างไร

ถ้ามันพอใจของมัน มันปฏิบัติของมันขึ้นมา แล้วเกิดสติเกิดปัญญาขึ้นมา มันก็รู้คั้นของมันขึ้นมา เราจะอยู่เป็นสุขนะ มันสมบัติของใครก็เป็นของเขา สมบัติของครูบาอาจารย์ก็เป็นสมบัติของครูบาอาจารย์ หมู่คณะอยู่ด้วยกันก็เหมือนกัน หมู่คณะอยู่ด้วยกัน แต่มันไม่เหมือนกัน คนเหมือนคนแต่ไม่เหมือนคนเห็นใหม่

คนเหมือนคนนะ คนเหมือนกันแต่อำนาจนามิबारมีสร้างมาอย่างไร ในหัวใจ มันมีอะไรเป็นพื้นฐาน ถ้าคนมีพื้นฐานจิตใจเป็นสาธารณะ มันเห็นคนดีไปหมดแหละ มันมีน้ำใจเมตตา มันมีเห็นคิดแต่หว่ากคนอื่นใจ แต่ของเราจะรวบยอดมาเป็นของเราหมดเลย อะไรก็จะรวบยอดเป็นของเราหมด มันเป็นไปไม่ได้หรอก

ความเป็นไปได้คือมันมีค่าน้ำใจ ถ้าคนมีน้ำใจต่อกัน คนที่เจอจางต่อกัน ชื่อเสียงเกียรติคุณ ผู้เสียสละทาน ผู้ที่ทำให้ท่านเห็นใหม่ คุณพระสิวลีที่ว่ามีทานมหาศาล ถ้ามีอะไร

อดอยาก พระสิวลีไปจะไม่อดอยากเลย มันเกิดมาจากไหน เกิดมาจากพระสิวลีท่าน
เสียดชะของท่านมา ท่านทำของท่านมา มันเป็นการทำมา

อันนี้เราทำอย่างไรมาเราต้องพอใจสิ เราทำของเราอย่างไร ถ้ามันอึดอัด
อึดอัดเพราะเราทำมาอย่างนี้ ถ้าเราจะมีอยู่บ้างแต่เราอย่าไปติดมัน พอมันขาดแคลนขึ้นมา
พอเราอึดอัดมา พอมีสิ่งใดมา เพราะเราอึดอัดใช้ใหม่ ถ้ามีสิ่งใดมาเราก็ต้องให้มันพอใจ
เรา

เราอึดอัดมา มันก็เป็นเพราะเราสร้างมา ถ้ามันได้สิ่งใดมา มันก็ได้ตามธรรมดา มัน
ก็ให้เป็นธรรม ถ้ามันเป็นธรรมขึ้นมา เราจะมีอยู่ ๒ คน ๔ คน ๘ คน ๑๐ คน ถ้ามันเป็น
ธรรมขึ้นมา มันอยู่สุขสบายนะ

ถ้าไม่เป็นธรรมอยู่คนเดียวก็ไม่สบาย เพราะอะไร เพราะเราเอาเราที่เก็บเอง
ซ่อนเอง เร็นเอง แล้วมันก็ใช้เอง นี่ไงแม่แต่คนเดียวมันก็หลอกตัวเอง แม่แต่คนเดียวมันก็
ทำให้ตัวเองไม่เป็นสุข คุณคนตระหนี่ถี่เหนียวของมันเก็บของไว้นะ เก็บจนไม่รู้จักกิน ไม่
กินเอง ไม่ใช่เอง เก็บซ่อนไว้แล้วไม่มีประโยชน์เลย!

แต่ถ้ามันเป็นธรรมเห็นใหม่ อยู่คนเดียวมันก็เป็นประโยชน์ เราอยู่คนเดียวเห็น
ใหม่ มันก็ตามธรรมวินัย อะไรที่ประเคนได้ประเคนไม่ได้ เก็บได้เก็บไม่ได้ เราไม่ได้เก็บ
เพื่อเรา เราเก็บเป็นของสงฆ์เห็นใหม่ กุฎีวัตร เขามีโรงเก็บเป็นกองกลาง มันก็เก็บไว้เป็น
กองกลาง ใช้ด้วยกันอยู่ด้วยกัน ถ้าทุกคนมีหัวใจด้วยกันเห็นใหม่

นี่ใจอยู่เย็นเป็นสุข ถ้ามันสุดโต ถ้าสุดโตเราเป็นสุขก่อน ถ้าสุดโตปัจจุบันนี้เป็น
สุข ถ้าปัจจุบันนี้มันไม่เป็นสุข ว่าจะสุดโตแต่มันเร่าร้อน ทุกอย่างมันคิดของมันไป มัน
เผาตัวเองเห็นใหม่

เวลาตบะธรรมเห็นใหม่ มันเผาเหล็กให้แดงแล้วตีเพื่อขึ้นรูปให้เป็นวัตถุสิ่งของ
ถ้าเรามีศีล สมาธิ ปัญญา ถ้ามันเกิดขึ้นมากับเรา มันจะเป็นประโยชน์กับเรา เพราะเรามา
เพื่อตัดแปลงเรา เราจะมาแก้ไขนะ จิตนี้มันพาทิด ปัจจุบันมาเกิดเป็นมนุษย์พบพุทธ
ศาสนา แล้วเห็นภัยในวัฏสงสารออกมาเป็นนักรบ ออกมาบวชเป็นพระกรรมฐาน พระ

กรรมฐานเห็นใหม่ กรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน เวลาเขาบวชเขาเรียนกัน เขาบวชมา เขาเรียนกันเอาทางวิชาการมา สุกท้ายแล้วเขาก็ต้องไปเรียนกรรมฐาน

นี่ก็เหมือนกัน เราบวชมาเราเห็นภัยในวิภูตสังสาร เราเป็นพระกรรมฐาน เราจะหา ฐานที่ตั้งแห่งการงาน ฐานที่ตั้งปฏิสนธิจิต ที่เกิด ที่ตาย ปฏิสนธิจิตมันเกิดในใจ เกิดใน น้ำคร่ำ เกิดในครรภ์ เกิดใน โอปปาทิกะ มันเกิดมาเป็นเราแล้วลืม หาไม่เจอ หาตัวตนไม่ เจอ เจอแต่เป็นพระ ก. พระ ข. พระ ง. เจอแต่ชื่อสมมุติที่เขาตั้งให้ พ่อตั้งให้ แม่ตั้งให้ ชื่อ นี้

พอบวชเป็นพระก็ชื่อนี้ ฉายานี้อุปชฌาย์ตั้งให้ แต่หาจิตตัวเองไม่เจอ หาความ สงบสงัดของใจไม่เจอ หาไม่ได้ มันเลยไม่ใช่พระกรรมฐาน มันเป็นพระกรรมฐานแต่ชื่อ มันไม่เป็นพระกรรมฐานที่เห็นจิตของตัวเอง เห็นจิต เห็นปฏิสนธิจิต เห็นความร่าร้อน ของจิต

มีสติปัญญาขึ้นมาจากฟุ้งซ่าน แล้วมีสติปัญญาบริกรรมพุทโธ อานาปานสติ ปัญญาอบรมสมาธิจนจิตสงบเข้ามา เห็นฐานที่ตั้งแห่งการงาน เห็นตัวเห็นตนเห็นเรานะ พ่อแม่ตั้งมาก็ชื่อนี้ มันก็ชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน อุปชฌาย์ตั้งให้มันก็อยู่ในสำนักพุทธ เวลา เวียนตายเวียนเกิดมันไม่ลากสำนักพุทธไม่ลากกรมทะเบียนนี้ตายไปด้วย พอคนตายเขาก็ จำหน่ายทิ้ง พอคนตายสำนักพุทธเขาก็คัดออก ไอ้จิตไปไหนมันก็ไม่รู้ แต่พอจิตเราสงบ ขึ้นมา เราไปเห็นจิตของเรา เราเข้าใจจิตของเรา ไอ้ชื่อที่สำนักพุทธ อยู่ที่สำนักพุทธมันก็เป็นชื่อสมมุติ ไอ้กรมทะเบียนมันก็เป็นชื่อสมมุติ เพราะมันจะเปลี่ยนเป็นชื่ออะไรก็ได้ แต่พอเราเจอเรานี้ ฮืม..

นี่พระกรรมฐานจริงๆ พอมันมีฐานที่ตั้งแห่งการงานเห็นใหม่ จิตสงบ มีปัญญา ขึ้นมาใคร่ครวญของเรา ย้อนกลับมาดูเรา สุกโต ถ้าสุกโตนะ โลกมันเป็นอย่างนั้น ความจริงมันเป็นอย่างนี้ ความจริงนะความจริงในสังขารอย่างหนึ่ง โลกของเขาอยู่อย่างหนึ่ง เห็นใหม่

เวลาเราศึกษาธรรมกันเห็นใหม่ นั่นก็เป็นอนิจจัง นั่นก็เป็นอนัตตา โลกมันก็ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มันก็เป็นอนิจจังเป็นอนัตตาที่ไหนล่ะ มันก็เปลี่ยนแปลงแบบ วิทยาศาสตร์แบบที่เราดูเราเห็น

แต่ขณะจิตที่มันเป็นอนัตตานะ ถ้าจิตมันสงบขึ้นมาเห็นใหม่ เป็นสมาธิเสื่อมสมาธิอย่างใด เป็นสมาธิแล้วมันเสื่อมจากสมาธิไป เวลาเป็นสมาธิขึ้นมาเห็นใหม่ จิตใจมันก็มีหลักมีเกณฑ์ของมัน เวลาจับต้องเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม เห็นใหม่ จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นกาย เห็นต่างๆ มันฝึกจิต มันได้พิจารณาของมัน มันมีฐานที่ตั้งแห่งการงานเพราะจิตมันสงบ มันมีฐานที่ตั้ง มันเป็นพระกรรมฐาน แต่จิตมันไม่สงบพอจิตไม่สงบนะ ห่วงเอา อยากได้เอา ตะครุบเอา นึกเอา จินตนาการเอา พิจารณากายๆ

ถ้ามันไม่จริง มันก็อยู่ของมันอย่างนั้นแหละ ความคิดของเรา เราคิดมาหลายชาติแล้วไม่ใช่ชาตินี้หรอก เราคิดเราจินตนาการมาหลายชาติ แล้วชาตินี้ก็ยังคงมาอยู่ในร่องเดิมของมัน อยู่ในร่องของความคิด อยู่ในสัญชาตญาณของจิต มันก็คิดของมัน ธรรมชาติของมัน มันเป็นอย่างนั้น แต่เพราะเรามีสติมีปัญญานะ

เราเกิดมาเป็นมนุษย์พบพุทธศาสนา เราบวชเป็นพระเป็นเจ้าแล้วเรามีสติ เราตั้งใจของเรา เรามีครูบาอาจารย์คอยชี้แนะนะ มันจะจริงไม่จริงเรารู้ของเรา ครูบาอาจารย์ท่านคอยชี้แนะคอยบอก แต่ความจริงเราต้องประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมาตามความเป็นจริง

ถ้าความเป็นจริงเกิดขึ้นมา มันมีความสงบร่มเย็นเห็นใหม่ นี่สุคติ เราอยู่กับข้อวัตรปฏิบัติ อยู่กับหมู่คณะ อยู่ก็เพื่อความร่มเย็นนะ เราเป็นพระด้วยกัน เราอยู่ด้วยกัน เราต้องมีเมตตาต่อกัน เพราะชีวิตเหมือนกันนะ เห็นใหม่ คุณี ทางโลกเขาเวลาเขาขัดสน เขายังจนเจือกัน เขายังช่วยเหลือเจือจันกันด้วยค่าน้ำใจ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเรามีค่าน้ำใจ เราจะดูแลกัน เราจะช่วยเหลือกัน เราเกิดเป็นมนุษย์ด้วยกัน เราเป็นญาติกันโดยธรรม เกิดมามีปากมีท้องเหมือนกัน มีความปรารถนาเหมือนกัน อยากจะพ้นทุกข์เหมือนกัน ใครทำได้เห็นใหม่ ชมฺมสากัจฉา เอตมมฺกุลมุตตมํ เราคุยกันโดยธรรมนะ เราคุยกันด้วยธรรม เราคุยเราปรึกษากัน เราจะคุยกันเรื่องว่า ใครตั้งสติ ใครทำสมาธิได้อย่างไร

เรามาศึกษากัน คำว่าปรึกษาเห็นใหม่ เรายังมีกิเลส มีทิฐิมานะอยู่ อย่างไม่ถ่วงกันไม่ได้อย่าได้แย้งกัน เรานั่งอยู่ที่นี่ หัวหน้ามี หัวหน้ามี ถ้าเป็นหัวหน้าเห็นใหม่ เพราะการเป็นหัวหน้าต้องรับผิดชอบ ไม่อย่างนั้นจะขอนิสัยทำไม

เราอนิสัยครูบาอาจารย์ทำไม...เราอนิสัยเพราะเราต้องการได้นิสัยนั้นใช้ใหม่ นิสัยที่เราได้ขึ้นมา ๕ พรรชานี้พ้นจากนิสัยไป ถ้าพ้นนิสัยแล้วเราจะยืนตัวเองได้ เราบรรลุนิติภาวะ เราสามารถรักษาตัวเองได้เพราะอะไร ๕ พรรษาขึ้นไปส่วนใหญ่สวดปาติโมกข์ได้ สวดปาติโมกข์คือกรรมบุญของสงฆ์เห็นใหม่ สิ่งนี้เราจะรักษาของเรา ถ้ารักษาของเรา ผิดถูกเราเข้าใจได้เลย

ถ้าไม่สวดปาติโมกข์นะ เวลาเราศึกษากฎหมายก็อย่างนั้น แต่ถ้าเราเป็นนักกฎหมาย เราจะเข้าใจกฎหมายได้หมดเลย นี่ก็เหมือนกัน เราสวดปาติโมกข์ได้ อะไรได้เห็นใหม่ เราพ้นจากนิสัย ถ้าพ้นนิสัยไปแล้ว มันพ้นจากกิเลสใหม่ละ..มันไม่พ้น แต่พ้นจากนิสัย นี่ไง ธรรมวินัย สมมุติบัญญัติ

ถ้าสมมุติบัญญัติมันบัญญัติไว้ให้สังคมของเราเห็นมนุษย์เกิดมาแตกต่างหลากหลาย มนุษย์เกิดมาจากพ่อจากแม่แตกต่างกันไป ความรู้ความเห็นมันต้องแตกต่างกันอยู่แล้ว ฉะนั้นมันต้องมีธรรมวินัยเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้อยู่กันด้วยความร่มเย็นเป็นสุข ฉะนั้นสิ่งนี้เป็นสมมุติบัญญัติ

แต่เวลาเราปฏิบัติขึ้นไปละ สมมุติบัญญัติเพื่อให้สังคมมันร่มเย็นเป็นสุขเห็นใหม่ สิ่งใดถ้ามันทำออกนอกกรอบไปแล้วสิ่งนั้นไม่ดี เราต้องพิจารณา ทีนี้พิจารณาทุกคนพิจารณาก็เข้าข้างตัวเอง แต่ถ้ามันมีธรรมวินัยเห็นใหม่ พิจารณาแล้วมันต้องตามธรรมนั้น ถ้าตามธรรมนั้น เราจะดูแลกัน

เราอยู่ด้วยกันนะ ฟังธรรมเตือนสติ โลกเขาถึงเวลาแล้วเขาต้องทบทวนตรวจสอบกันเพื่อให้อย่าให้ใครออกนอกกลุ่มนอกรทาง ถ้าใครทุกคนไม่ออกนอกกลุ่มนอกรทาง ตรงต่อธรรม จะเข้าสู่สัจจะความจริง นี่เป็นข้อบังคับเห็นใหม่

แต่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไปมันเป็นข้อเท็จจริงในหัวใจอีกเรื่องหนึ่ง มันเป็นนามธรรม นามธรรมคือความรู้สึก ความรู้สึกของคนมันแตกต่างหลากหลายมาก กว่าเราจะบังคับความรู้สึกของคนให้มีความเห็นเหมือนเรา มีความรู้เหมือนเรา มันเป็นไปได้หรือ ทีนี้ความเป็นไปได้ มันเป็นกิริยา แต่ฐานของความรู้สึกอันนั้นเห็นใหม่ ฐานของความรู้สึกอันนั้น วิถีจิต ทุกคนจรตนิสัยอย่างไรก็แล้วแต่ ปฏิบัติอย่างไรก็แล้วแต่ พอสงบขึ้นไป มันไปสู่ความสงบตามความจริงอันนั้น

แล้วเวลามันออกรู้นะ เวลาออกรู้กาย เวทนา จิต ธรรม มันออกรู้ มันต้องรู้ตามความเป็นจริง ถ้ารู้ความจริง ความจริงมีหนึ่งเดียว อริยสัจมีหนึ่งเดียวนะ อริยสัจไม่มี ๒ ไม่มี ๓ หรือ ไม่มีมาตรฐานโน้น มาตรฐานนี้หรือ มาตรฐานของมันก็คือมาตรฐานเดียวกัน

จับปาลิขณูผู้ประพตปิฎบติงายรู้้งาย ผู้ปฏิบัติงายรู้ยาก ผู้ปฏิบัติยากรู้ยาก จะยากขนาดไหนก็แล้วแต่ แต่ผลตอบสนองแล้วโศดาบันคือโศดาบันอันเดียวกัน ถ้าเป็นโศดาบัน แล้วถ้าพูดโศดาบันแตกต่างกันไป โศดาบันมันต้องมีคนผิคนหนึ่งแน่นอน มันไม่ได้โศดาบันแตกต่างอย่างนั้นหรือ

โศดาบันมีหนึ่ง เพียงแต่ว่าจริตนิสัยเห็นใหม่ คุณิเวลาเป็นพระโศดาบันขึ้นมาแล้วอำนาจวาสนาคนมันแตกต่างกันไป แต่ผลของมันก็คือผลของมัน ฉะนั้นอริยสัจมีหนึ่ง สิ่งที่มีหนึ่งมันมีอันเดียว มันมีมาตรฐานเดียว ถ้าเรามาคุยกันมันเข้าใจได้ การรู้ได้ไม่ต้องวิตกกังวล

ส่วนใหญ่แล้วเราวิตกกังวลว่าอันนั้นดีกว่าอันนี้ ทุกคนอยากได้อันที่ดีกว่าอันที่ไม่ดี แล้วนี่สิ่งใดที่มันดีกว่าหรือไม่ดีละ คุณิเวลาเป็นพระอรหันต์สุกขวิปัสสโก เขาบอก “พระอรหันต์อย่างนี้พระอรหันต์แห่งแล้ง”...มันจะแห่งแล้งไปไหน ในเมื่อเป็นพระอรหันต์แล้วจะแห่งแล้งไปไหน

เวลาตำราเขียนออกไป มันก็เขียนออกไปด้วยความเห็นของคน ถ้าความเห็นของคนพอเราศึกษาขึ้นมา เราก็อยากจะได้อภิญญากัน อยากได้หุทิพย์ ตาทิพย์ อยากรู้ไปหมดเลย แต่ไม่อยากจะมรรคเลยนะ

ความเป็นมรรคญาณในหัวใจ หุทิพย์ ตาทิพย์ ไม่ใช่เรื่องของศาสนาเลย มันเป็นเรื่องอภิญญา แล้วในปัจจุบันเทคโนโลยีมันเจริญขึ้นมา วิทยาศาสตร์เจริญขึ้นมานั้นตอบสนองได้หมดเลย เหาะเห็นเดินฟ้า เขาไปอวกาศกันแล้ว เขาไปดาวอังคารกันหมดแล้ว เขาจะไปอยู่โลกใหม่กันแล้วนะ โลกนี้มันสภาวะโลกร้อน เขาจะไปอยู่ดาวอังคารกันแล้ว วิทยาศาสตร์มันพิสูจน์ได้ จะไปอยู่ดาวอังคาร จะไปอยู่ดาวดวงไหนก็แล้วแต่ คนก็เกิดตายเหมือนกัน เกิดในมนุษย์นี้ มนุษย์นี้ก็อยู่ ๑๐๐ ปี เกิดไปอยู่ดาวดวงไหนก็แล้วแต่มันก็เกิดตายเหมือนกัน มันหนีพ้นไปไม่ได้หรือ

แต่สังขรณ์ของเราทำได้ สังขรณ์ของเราที่เราเห็นโทษในวิภูสงสารขึ้นมา เราพยายามของเราขึ้นมา เกลือจิ้มเกลือ จิตมันเกิดไช้ใหม่ จิตปฏิสนธิในครรภ์ ในไข่ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ ในเมื่อจิตมันเกิดมันต้องแก้กันที่จิตนั้น มันต้องแก้ไปสู่ความบริสุทธิ์อันนั้น

แล้วตอนนี้พุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมไปแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมและวินัยไว้ เรามีอยู่แล้ว เพียงแต่ความสามารถเราจะมีพอหรือเปล่า เราจะมี ความมูมานะมีความจริงพอหรือเปล่า ถ้ามีความจริงพอเห็นใหม่ คุณิ ทุกคนบอกรักตัวเอง ทุกคนมันเป็นคนมีปัญหาทั้งนั้นนะ ทำไมทุกคนไม่มีปัญหาย้อนกลับมาดูตัวเอง ทำไมไม่มีสติปัญญา เวลาคุยไม้กัน โอ้โฮ ปัญญายิ่งกว่านักวิทยาศาสตร์นะ แต่เวลาจิตของตัวเองมันไม่เห็นนะ

...คนภวานาเป็น ส่วนใหญ่แล้วจะรักษาตัว จะไม่ค่อยคลุกคลี เพราะการคลุกคลีมันทำให้จิตส่งออกแล้วมันกระทบ พอการผลกระทบเห็นใหม่

คุณิ การทำงานที่ละเอียดเห็นใหม่ เราต้องการมีสติ เราต้องการเวลา เราไม่ต้องการให้ใครรบกวนเรา แต่ถ้างานมันหยาบมันก็ยังพอทำได้ งานละเอียดเห็นใหม่ สติของเราเราต้องรักษาใจของเรา เราจะมีเวลาที่ไหน จะไปพูดคุยกับใคร เราจะมีเวลาที่ไหน ไปสูมหัวกัน มันมาทำข้อวัตรเสร็จแล้วก็ต่างคนต่างแยกกันไป

พอต่างคนต่างแยกกันไปก็หาที่สงบสงัดของตัวเอง แล้วรักษาจิตมันรักษาต่อเนื่อง เวลาจิตนะเวลามันได้ขึ้นมามันมีสติขึ้นมาควบคุมมัน พอมันเพลินนะมันเสื่อม พอมันเพลินมันเสื่อมเห็นใหม่

เวลาเรามาฉันอาหารกัน เรามาทำข้อวัตรกันมันจะพยายามควบคุมไว้ มีสติรู้พร้อม รู้พร้อมไป หน้าที่การงานเป็นหน้าที่การงาน เพราะคนเราเกิดมามีปากมีท้อง คนเราต้องอยู่ต้องกิน พอคนหนึ่งต้องกินมันต้องมีข้อวัตร เพราะการอยู่การกินมันต้องอยู่กินที่ไหนล่ะ ก็อยู่ที่ศาลาเห็นใหม่ เวลาถ่ายก็ถ่ายในห้องส้วม วัฏกุฏิวัตร มันต้องทำความสะอาด ต้องดูแล

ไอ้เนี่ยมันเป็นความจำเป็นมันเป็นข้อเท็จจริงของเรา มันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย เราก็ออยู่เราทำของเรา เรามีสติปัญญาของเรา เพราะรักษาเราเห็นใหม่ อยู่ให้เป็นสุข สุข..สุคติ เห็นใหม่ อยู่ให้เป็นสุข ถ้าอยู่เป็นสุขนะ ข้างนอกไม่มีอะไรเป็นสุขกว่านี้หรอก

เห็นใหม่ คนในอยากออกคนนอกอยากเข้า คนที่ทุกข์ยากก็อยากหาที่พ้นจากทุกข์ อยากรจะพ้นจากทุกข์ ไอ้เราก็เห็นพ้นจากทุกข์เราก็มายวชเป็นพระเป็นเจ้า พอบวชเป็นพระเป็นเจ้าโลกเขาอยู่อย่างไร ก็อยากรจะออกไปอยู่อยากรู้เรื่องนอกโลกอีก

แล้วคนในอยากออกคนนอกอยากเข้า ไอ้เขาก็อยากรจะหนีมาเพื่อจะเอาความจริงเข้ามา เรามาแล้วนะ เราเป็นพระแล้วนะ เราเป็นผู้้นกรบ เราจะรบเอาชนะตัวเอง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกแล้ว ชนะศึกหมื่นแสนคุณด้วยล้านคุณด้วยพัน สร้างเวรสร้างกรรมทั้งนั้น

เวลาโต้เถียงกัน เวลาใช้ปัญญาโต้เถียงกันมันมีแต่เวรแต่กรรม แต่เวลาเราเอาชนะตัวเองเห็นใหม่ บังคับใจให้ได้ มีสติปัญญา รื้อถอน รื้อค้น ถอดถอนกิเลสให้ได้ ถ้ารื้อค้น ถอดถอนกิเลส อันนี้ต่างหากชนะตัวเองสำคัญที่สุด

เวลาบอกว่า มีการขัดแย้งกัน มีการโต้เถียงกัน ถ้าเป็นธรรม ธรรมสาธุคา เอตมมุงคลมุตตมัม เราหาความถูกต้องหาความดีงาม หาความถูกต้องความดีงาม มีเท่าไรร่นะ ต้องใส่ให้หมด เราจะไม่กั๊กไว้ไง ถ้าการกั๊กไว้เห็นใหม่ เราพูดไม่หมด

ส่วนใหญ่แล้วเวลาพูดธรรมะกัน บอกว่า “ยังพูดไม่หมดเลย ท่านคว่นตัดสินใจไปก่อน ความเห็นเราก็อยังมีอยู่” อ่างกันทั้งนั้น ความจริงมันก็คือความจริง เพราะความจริงเวลาพูดแล้ว ๑, ๒, ๓, ๔ มันเหมือนกันหมด เริ่มต้นก็ต้องมีรูปแบบเหมือนกัน จะมาทางไหน จะพิจารณาอย่างไรก็แล้วแต่ ๑, ๒, ๓, ๔ มันจะลงอันเดียวกันหมด แต่นี่คนที่มันบอกจะยกทำโน้นจะกั๊กทำนี้ มันไม่จริงทั้งนั้นนะ ถ้ามันจริงทำไมไม่กล้าพูดออกมา ถ้ามันจริงเห็นใหม่ มันก็พูดออกมาสิ ถ้าพูดออกมาเห็นใหม่ ความจริงกับความจริง

คนที่เขาปฏิบัติมาถ้าความจริงเขาจะกล้าค้านความจริงใหม่ ใครจะกล้าค้านความจริง ใครจะบอกว่าแคดมันเย็น แคดมันจะให้ ความร่มเย็นเป็นสุข แคดมันเป็นประโยชน์กับต้นไม้ เป็นประโยชน์กับการกรองแสง เป็นประโยชน์กับเรื่องความเป็นอยู่ของชีวิต

มันก็ประโยชน์อย่างหนึ่ง แต่มันก็มีโทษกับคนที่ไม่ต้องการมัน มันมีคุณมีโทษทั้งนั้นนะ เราใช้ประโยชน์อะไรกับมัน

ชีวิตเราก็เหมือนกันนะ ปัจจุบันนี้เข้ามาสู่เป้าสูงสุดคือสมณะ เราได้เพศของสมณะมา เราเป็นนักรบ เรามีโอกาสทางกว้างขวาง ทางของพระเป็นทางกว้างขวาง เราจะประพฤติปฏิบัติอย่างไรก็ได้ เว้นไว้แต่จิตใจเราอ่อนแอ จิตใจเราทอดลอย จิตใจเราไม่มีหลักมีเกณฑ์ เราก็ตีโพยตีพายโทษทุกอย่างไปหมดเลย

แต่ถ้าจิตใจเราเป็นสุภาพบุรุษนะ ไม่มีสิ่งใดบีบคั้นเราเลย ใจของเราต่างหากมันบีบคั้นเรา ที่ไหนมันก็มีคดกับสว่างอย่างนี้แหละ ที่ไหนมันก็เป็นสังฆกรรมอย่างนี้แหละ เพียงแต่เราเห็นธรรมความเป็นจริงไหม ถ้าเราเห็นธรรมความเป็นจริงเราจะแก้ไขเราะนั้นคือการฟังธรรม การฟังธรรมบ่อยๆ เพื่อเตือนสติ การฟังธรรมบ่อยๆ เพื่อไม่ให้เราเหมือนกับดินพอกหางหมู ให้กิเลสมันเกาะหัวใจ มันพยายามเกาะหัวใจแล้วมันบีบคั้นต่อไปจะฟังธรรมไม่ได้

พอเทศน์ขึ้นมา “อีกแล้วของเก่าๆ ไม่เห็นมีอะไรดีเลย” แต่ถ้าเวลากิเลสมันพอกหางหมูนะ กิเลสมันพอกหัวใจไฉนนะ มันอันธู มันเอาหัวชนภูเขา มันมีแต่ความเศร้าหมองในใจ มันพอใจมันนะ เพราะมันสะดวกสบาย

แต่ฟังเทศน์คือการเคาะ การทำให้สิ่งที่มันพอกหัวใจนี้เบาบางลง กิเลสถ้าอะไรไปทิ่มแทงมันมันไม่พอใจทั้งนั้นนะ แต่ถ้าสิ่งที่ไปยกยอปอขึ้นมันนะ มันจะพอใจมาก แต่ถ้าไปทิ่มไปแทงมัน ไปคอยเคาะให้มีสติปัญญา กิเลสมันเดือดร้อน พอกิเลสมันเดือดร้อนเราก็ว่าเราเดือดร้อนไปด้วย แต่ความจริงมันเป็นกิเลสเดือดร้อน เราจะมีความร่วมมือเย็นเป็นสุขเราต้องมีสติปัญญา คอยฟังธรรมเพื่อเป็นประโยชน์กับเรา เอวัง